

KONTROLA SPEŁNIANIA OBOWIĄZKOWEGO ROCZNEGO PRZYGOTOWANIA PRZEDSZKOLNEGO, OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I OBOWIĄZKU NAUKI

Podstawa prawna:

[1] Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(tj. Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

[2] Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji
(tj. Dz.U. 2012 poz. 1015 z późn. zm.)

[1] Art. 14b.

2. Kontrolowanie spełniania obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3 (*Dziecko w wieku 5 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego*) należy do zadań dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka.

[1] Art. 19.

1. Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach tych szkół, a gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie tej gminy, w tym odpowiednio:

- 1) kontrolują wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 18 pkt 1, 2 i 4[1] a także współdziałają z rodzicami w realizacji obowiązków, o których mowa w art. 18 ust.1 pkt 3 i ust.3 [1],
- 2) prowadzą ewidencję spełniania obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.

2. Wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany przekazywać dyrektorom publicznych szkół podstawowych i gimnazjów na obszarze gminy informacje o aktualnym stanie i zmianach w ewidencji dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat.

Art. 18. 1.[1] Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- 1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły;
- 2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
- 3) zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć;
- 4) informowania, w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej lub gimnazjum, w obwodzie których dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego spełnianego w sposób określony w art. 16 ust. 5b[1].

5b. Obowiązek, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązek szkolny i obowiązek nauki mogą być spełniane również przez uczęszczanie odpowiednio do przedszkola lub szkoły:

- 1) za granicą, w tym na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej;
- 2) przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.

Art.18.3[1]3. Rodzice dziecka realizującego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 8, są obowiązani do zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w tym zezwoleniu.

Art.16.8[1]Na wniosek rodziców dyrektor odpowiednio publicznego lub niepublicznego przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej, do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

[1] Art.16.

6. Dyrektorzy niepublicznych szkół podstawowych i gimnazjów oraz dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów, a także dyrektorzy szkół specjalnych i ośrodków, o których mowa w art. 2 pkt 5 (*młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, którym nie ustalono obwodów, o przyjęciu ucznia do szkoły są obowiązani powiadomić dyrektora publicznej szkoły podstawowej lub gimnazjum, w których obwodzie uczeń mieszka, oraz informować go o spełnianiu przez ucznia obowiązku szkolnego.*

6a. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do dyrektora publicznej szkoły podstawowej i publicznego gimnazjum o ustalonym obwodzie, który przyjął do szkoły ucznia zamieszkującego w obwodzie innej szkoły publicznej.

EGZEKWOWANIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I OBOWIĄZKU NAUKI

[1] Art. 20.

1. Niespełnianie obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3 (*Dziecko w wieku 5 lat jest obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego*), obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. Przez niespełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50 %:

1) dni zajęć w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole podstawowej, gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej lub placówce;

2) zajęć w przypadku spełniania obowiązku nauki w sposób określony w art. 16 ust. 5a pkt 2 i w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 6c.

Art. 16. 5a.[1] Po ukończeniu gimnazjum obowiązek nauki spełnia się:

2) przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

6c. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia:

1) przypadki, w jakich do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 lat, a w przypadku uczestników Ochotniczych Hufców Pracy oraz osób przebywających w zakładach karnych lub aresztach śledczych - 15 lat,

2) przypadki, w jakich osoba, która ukończyła gimnazjum, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy, uwzględniając w szczególności opóźnienie w cyklu kształcenia, przypadki losowe uniemożliwiające lub znacznie utrudniające uczęszczanie do szkoły lub umożliwienie spełniania obowiązku nauki osobom przebywającym w zakładach karnych lub aresztach śledczych.

[1] Art. 18.

1. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- 1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły;
- 2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
- 3) zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć;
- 4) informowania, w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły

podstawowej lub gimnazjum, w obwodzie których dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego spełnianego w sposób określony w art. 16 ust. 5b.

5b. Obowiązek, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązek szkolny i obowiązek nauki mogą być spełniane również przez uczęszczanie odpowiednio do przedszkola lub szkoły:

1) za granicą, w tym na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej;

2) przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.

2. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie.

3. Rodzice dziecka realizującego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 8, są obowiązani do zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w tym zezwoleniu.

Art16. Ust.8 [1] Na wniosek rodziców dyrektor odpowiednio publicznego lub niepublicznego przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej, do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

- 1) Niespełnianie obowiązku szkolnego podlega egzekucji w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art.20 [1]). Oznacza to, że na ustawowego przedstawiciela dziecka może być nałożona grzywna w celu przymuszenia do spełniania ciążącego na nim obowiązku.
- 2) Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna w celu przymuszenia. Zgodnie z art. 120 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji [2], nieuczęszczanie dziecka do szkoły skutkować będzie nałożeniem grzywny na jego przedstawicieli ustawowych tj. rodziców lub prawnych opiekunów. Tym samym egzekwowany będzie rodzicielski obowiązek zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne. Egzekucji podlega również obowiązek zgłoszenia dziecka do szkoły, skoro skutkiem zaniechania rodziców (prawnych opiekunów) będzie nieuczęszczanie dziecka do szkoły oraz obowiązek powiadamiania organów gminy o aktualnej formie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki. Podobnie na rodziców (prawnych opiekunów) a nie na dziecko, nakładana będzie grzywna w razie zaniechania wypełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą. Grzywna nakładana może być wielokrotnie, z tego samego tytułu aż do osiągnięcia pożądanego skutku, albo do osiągnięcia górnej granicy kwotowej.
- 3) Obowiązek szkolny w rozumieniu art.2 §1 pkt 3 ustawy [2] jest obowiązkiem „o charakterze niepieniężnym, przekazanym do egzekucji administracyjnej na podstawie przepisu szczególnego”, którym jest art. 20 ustawy o systemie oświaty [1].
- 4) Dyrektor publicznej szkoły podstawowej i gimnazjum, w rozumieniu art. 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji [2], jest „wierzycielem”, uprawnionym do żądania wykonania obowiązku szkolnego w drodze egzekucji administracyjnej. W tym celu, po stwierdzeniu niespełniania przez dziecko obowiązku szkolnego, dyrektor publicznej szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka, kieruje do jego rodziców (opiekunów prawnych) upomnienie zawierające stwierdzenie, że obowiązek szkolny nie jest

realizowany, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu, oraz informację, że niespełnianie obowiązku jest zagrożone skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego. Stanowi o tym art.15 ustawy [2].

- 5) W przypadku konieczności skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej (niezastosowania się do wezwania mimo upływu terminu określonego w upomnieniu przez dziecko obowiązku szkolnego) dyrektor publicznej szkoły podstawowej (gimnazjum) kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, którym zgodnie z art. 20 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji [2] jest właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego. Do wniosku dołącza się tzw. tytuł wykonawczy, sporządzony zgodnie z przepisami art. 27 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji [2] oraz dowód doręczenia upomnienia. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia. Kosztami upomnienia obciąża się rodziców dziecka na rzecz wierzyciela, tj. szkoły, na konto wskazane przez dyrektora szkoły.
- 6) W art. 59 §1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji [2] określono przypadki, w których postępowanie egzekucyjne podlega umorzeniu.
[2] Art. 59. § 1. Postępowanie egzekucyjne umarza się:
 - 1) jeżeli obowiązek został wykonany przed wszczęciem postępowania;
 - 2) jeżeli obowiązek nie jest wymagalny, został umorzony lub wygasł z innego powodu albo jeżeli obowiązek nie istniał;
 - 3) jeżeli egzekwowany obowiązek został określony niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z decyzji organu administracyjnego, orzeczenia sądowego albo bezpośrednio z przepisu prawa;
 - 4) gdy zachodzi błąd co do osoby zobowiązanego lub gdy egzekucja nie może być prowadzona ze względu na osobę zobowiązanego;
 - 5) jeżeli obowiązek o charakterze niepieniężnym okazał się niewykonalny;
 - 6) w przypadku śmierci zobowiązanego, gdy obowiązek jest ściśle związany z osobą zmarłego;
 - 7) jeżeli egzekucja administracyjna lub zastosowany środek egzekucyjny są niedopuszczalne albo zobowiązanemu nie doręczono upomnienia, mimo iż obowiązek taki ciążył na wierzycielu;
 - 8) jeżeli postępowanie egzekucyjne zawieszono na żądanie wierzyciela nie zostało podjęte przed upływem 12 miesięcy od dnia zgłoszenia tego żądania;
 - 9) na żądanie wierzyciela;
 - 10) w innych przypadkach przewidzianych w ustawach.
- 7) W razie wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym, nałożone, a nieuiszczone lub nieściągnięte grzywny w celu przymuszenia podlegają umorzeniu. Postanowienie w sprawie umorzenia grzywny wydaje organ egzekucyjny na wniosek zobowiązanego (Art. 125 § 1) [2]
- 8) Na postanowienie o odmowie umorzenia grzywny służy zażalenie (Art.125 § 2) [2]